

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО. ПОРІВНЯЛЬНЕ ПРАВознавство. ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ

УДК 340+341+346

DOI: <https://doi.org/10.31359/1993-0909.2026.33.2.64>

Володимир Анатолійович Устименко

*Національна академія наук України
Київ, Україна*

*Національна академія правових наук України
Харків, Україна*

*Державна установа «Інститут економіко-правових досліджень
імені В. К. Макутова Національної академії наук України»
Київ, Україна*

<https://orcid.org/0000-0002-1094-422X>

Руслан Аятшахович Джабраїлов

*Державна установа «Інститут економіко-правових досліджень
імені В. К. Макутова Національної академії наук України»
Київ, Україна*

<https://orcid.org/0000-0002-4422-2102>

Тетяна Степанівна Гудіма

*Державна установа «Інститут економіко-правових досліджень
імені В. К. Макутова Національної академії наук України»
Київ, Україна*

<https://orcid.org/0000-0003-1509-5180>

Станіслав Вадимович Сєребряк

*Державна установа «Інститут економіко-правових досліджень
імені В. К. Макутова Національної академії наук України»
Київ, Україна*

<https://orcid.org/0000-0001-7207-594X>

ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ: ДОСВІД ЄС ТА МОЖЛИВОСТІ ВРАХУВАННЯ У НАЦІОНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

Анотація. Обґрунтовано, що для України є вкрай важливим врахування досвіду ЄС щодо розбудови сучасної системи правових засобів і розширення функцій уже наявних інстру-

ментів реалізації економічної політики, у тому числі за напрямом економічної безпеки. Наголошено на тому, що парадигмальні зміни, які відбуваються у праві ЄС, у результаті геополітичних і геоekonomічних потрясінь засвідчують ідеологічні зрушення – від абсолютизації міжнародного правопорядку як універсального стандарту організації світогосподарських процесів до формування правової моделі адаптивного та компромісного регулювання міжнародних торговельних відносин із свідомим програмуванням бажаного результату з урахуванням ризиків та управління ними. Встановлено, що у зв'язку з цим ЄС вдається до істотного перегляду цільового призначення юридичних конструкцій, розширюючи їх функції і, відповідно, регулятивний потенціал. Виявлено, що відповідних змін зазнають інститути публічних закупівель, державної допомоги, а також правовий режим іноземних інвестицій, можливості яких є релевантними цілям економічної безпеки. У підсумку створюються передумови для забезпечення економічної стійкості, спираючись на ідейно-ціннісні орієнтири та засадничі елементи концепції «відкритої стратегічної автономії» та «технологічного суверенітету», які ввійшли у чинну методологію формування механізму проактивного реагування ЄС на зовнішні та внутрішні загрози. Стверджується, що, спираючись на методологію юридичного прогнозування як складову частину правотворчого процесу, вже зараз мають бути закладені суб'єктами правотворчої діяльності передумови для випереджального розвитку національного законодавства, враховуючи динамічні зміни у правовій політиці ЄС та прогресивний розвиток європейської правової думки. Доводиться, що вказане дозволить запобігти розвитку законодавства України у напрямі протилежному сучасним трендам у праві ЄС, зокрема, у частині національної моделі локалізації у публічних закупівлях, яка не має ознак вибіркової та концентрації державної уваги саме на галузях економіки, кроссекторальних напрямках, пріоритетних для цілей державної політики, у тому числі у сфері національної безпеки.

Ключові слова: економічна безпека; функціональний підхід; публічні закупівлі; державна допомога; правовий режим іноземних інвестицій; право ЄС.

Volodymyr A. Ustyenko

National Academy of Sciences of Ukraine

Kyiv, Ukraine

National Academy of Legal Sciences of Ukraine

Kharkiv, Ukraine

State Organization «V. Mamutov Institute of Economic and Legal Research
of National Academy of Sciences of Ukraine»

Kyiv, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-1094-422X>

Ruslan A. Dzhabrailov

State Organization «V. Mamutov Institute of Economic and Legal Research
of National Academy of Sciences of Ukraine»

Kyiv, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-4422-2102>

Tetiana S. Hudima

State Organization «V. Mamutov Institute of Economic and Legal Research
of National Academy of Sciences of Ukraine»
Kyiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0003-1509-5180>

Stanislav V. Sieriebriak

State Organization «V. Mamutov Institute of Economic and Legal Research
of National Academy of Sciences of Ukraine»
Kyiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0001-7207-594X>

A FUNCTIONAL APPROACH TO ACHIEVING ECONOMIC SECURITY OBJECTIVES: EU EXPERIENCE AND PROSPECTS FOR ITS INCORPORATION INTO NATIONAL LEGISLATION

Abstract. *It is substantiated that it is of critical importance for Ukraine to take into account the EU's experience in building a modern system of legal instruments and expanding the functions of existing tools for the implementation of economic policy, including in the area of economic security. It is emphasised that the paradigm shifts taking place in EU law as a result of geopolitical and geoeconomic upheavals demonstrate ideological transformations – from the absolutisation of the international legal order as a universal standard for organising global economic processes to the formation of a legal model of adaptive and compromise-based regulation of international trade relations, with the deliberate programming of desired outcomes, taking into account risks and their management. It is established that, in this context, the EU is undertaking a substantial revision of the purpose of legal constructions, expanding their functions and, accordingly, their regulatory potential. It is revealed that corresponding changes affect the institutions of public procurement, state aid and the legal regime of foreign investment, the capacities of which are relevant to the objectives of economic security. As a result, preconditions are created for ensuring economic resilience, based on value-oriented principles and the foundational elements of the concepts of «open strategic autonomy» and «technological sovereignty,» which have been incorporated into the current methodology for shaping the EU's mechanism of proactive response to external and internal threats. It is argued that this will help prevent the development of Ukraine's legislation in a direction contrary to contemporary trends in EU law, particularly with regard to the national model of localization in public procurement, which lacks selectivity and a focused concentration of state attention on specific sectors of the economy and cross-sectoral areas that are priorities for public policy, including in the field of national security.*

Keywords: *economic security; functional approach; public procurement; state aid; legal regime of foreign investment; EU law.*

ВСТУП

Розвиток міжнародної торгівлі засвідчує як одночасне поглиблення економічних зв'язків, конвергенцію ринків і пошук країнами світу спільних шляхів запобіган-

ня проявам протекціонізму, так і поширення недобросовісних практик із боку окремих держав і суб'єктів господарювання, що перебувають під їх юрисдикцією, спрямованих на створення вразливостей у економічних системах країн-партнерів, що набувають різних форм і масштабів.

Досить частими стають ситуації, коли ланцюги постачання певних товарів чи їх компонентів унаслідок монополізації їх виробництва стають знаряддям економічного тиску на відповідних торговельних партнерів, тим самим перетворюючи рівноправні економічні відносини на узалеженні зв'язки, де переговорна сила сторін вочевидь є асиметричною. Особливо, це простежується у поставках критично важливих технологій (*critical technology*), насамперед, тих, що забезпечують сталий зелений та цифровий переходи, новітніх матеріалів (*advanced materials*), критичної сировини (*critical raw materials*) тощо.

Означені й інші фактори ризику періодично оцінюються Європейською Комісією та стають предметом сценарного прогнозування, що дозволяє у повній мірі використати можливості механізму управління ризиками. Моделювання розвитку економічних відносин за різних варіантів комбінування чинників, у тому числі правових, дозволяє віднайти дієві методи та засоби досягнення мети політики Європейського Союзу (далі – ЄС), яка полягає у створенні безпечного середовища для розвитку промисловості та бізнесу.

У результаті створюються передумови для забезпечення економічної стійкості, спираючись на ідейно-ціннісні орієнтири та засадничі елементи концепцій «відкритої стратегічної автономії» (часом вживається синонімічна словосполучка «стратегічна автономія») та «технологічного суверенітету», які ввійшли у чинну методологію формування механізму проактивного реагування ЄС на зовнішні та внутрішні загрози.

Для України є край важливим урахування досвіду ЄС щодо розбудови сучасної системи правових засобів і розширення функцій уже наявних інструментів реалізації економічної політики, у тому числі за напрямом економічної безпеки.

Саме вищенаведеним обумовлюється актуальність і своєчасність підготовки цього дослідження.

1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

Проблематика інституціонального забезпечення національної безпеки та її окремих складників, у тому числі економічної безпеки, привертає увагу представників різних галузей наук суспільствознавчого напрямку. При цьому спостерігається безпосередній зв'язок цієї масштабної теми наукових досліджень із сучасним розвитком наукової думки щодо методологічних засад забезпечення стійкості різних сфер суспільного життя, вдосконалення механізму управління ризиками. Основні результати наукових пошуків знайшли вияв у національних доповідях Національної академії наук України [1; 2], монографічних роботах (Е. М. Лібанова та кол. авторів [3; 4]; О. О. Резнікова [5]; Г. П. Ситник та кол. авторів [6];

В. Є. Хаустова та Н. В. Трушкіна [7]), аналітичних записках та доповідях (С. І. Пирожков, Ю. С. Шемшученко, О. В. Скрипнюк та кол. авторів [8]; О. М. Суходоля та кол. авторів [9]), наукових статтях (В. М. Гесць та кол. авторів [10], А. А. Гриценко [11], Т. І. Єфименко [12], О. Ф. Новікова та кол. авторів [13], Д. Ю. Череватський [14]) тощо. Окремі питання державного впливу на економічні відносини задля досягнення широкого діапазону цілей секторальної та кроссекторальної політики, у тому числі тих, що мають значення для національної безпеки із використанням можливостей інститутів публічних закупівель, державної допомоги та правового режиму інвестиційної діяльності знайшли висвітлення у наукових працях О. М. Вінник [15], О. Р. Зельдіної [16], О. Е. Ліллеймає [17], В. К. Малолітневої [18], В. В. Поєдинок [19], В. В. Резнікової (разом із кол. авторів) [20] та ін. Окремі науково-теоретичні та науково-практичні підходи до формування інституціональних засад безпекової політики у сфері економіки отримали висвітлення й у працях зарубіжних учених (М. Constantinescu [21], С. Challoumis [22], L. Cooper [23], A. Paździor, W. Caputa, I. Krawczyk-Sokołowska [24] та ін.).

Водночас наявний науковий доробок не охоплює останні тренди у політиці ЄС, пов'язані з публічно проголошеними змінами у законодавстві щодо істотного перегляду функцій і розширення можливостей окремих засобів правового регулювання економічних відносин у світлі посилення безпекових викликів через поглиблювані геополітичні та геоекономічні зміни. Вказаним зумовлюється потреба у приділенні уваги трансформаційним процесам у праві ЄС, наслідки яких можуть мати важливе значення для національної правової системи у контексті виконання євроінтеграційних зобов'язань.

Отже, *метою статті* є виявлення особливостей функціонального підходу, який покладено в основу формування сучасної політики ЄС у сфері економічної безпеки, та обґрунтування доцільності врахування сучасних змін у праві ЄС у процесі вдосконалення національного законодавства як невід'ємного етапу виконання євроінтеграційних зобов'язань.

2. МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ

Методологічну основу дослідження склали загальнонаукові та спеціальні методи наукового пізнання. Зокрема, поєднання аналітико-синтетичного та системно-структурного методів, а також методів правової герменевтики, інституційного і порівняльно-правового аналізу дозволило дослідити трансформацію правових інструментів формування та реалізації економічної політики ЄС за безпековим виміром, спираючись на ідейно-ціннісні орієнтири та засадничі елементи концепцій «відкритої стратегічної автономії» і «технологічного суверенітету».

Спираючись на аналітико-синтетичний і системно-структурний методи, здійснено поглиблене дослідження логіко-змістовного навантаження нормативних положень права ЄС та визначено їх функціональне призначення у сучасній архітектурі економічної безпеки ЄС. Насамперед проаналізовано юридичну природу правових інструментів, що використовуються для регулювання інвестиційної

діяльності, державної допомоги, публічних закупівель. Метод інституційного аналізу використано для дослідження ролі інституцій ЄС у формуванні політики економічної безпеки та їх участі у визначенні стратегічних напрямів економічного розвитку. Такий підхід дав можливість простежити взаємозв'язок між ідеологічними зрушеннями у політиці ЄС із відповідним відтворенням сутності впроваджених та очікуваних змін у праві ЄС, що справляють вплив на формування сучасної моделі регулювання Єдиного ринку ЄС. Порівняльно-правовий метод застосовано для зіставлення підходів ЄС та інших держав до використання правових інструментів формування та реалізації економічної політики, спрямованих на підвищення стійкості економічних систем і зменшення стратегічних залежностей у глобальних ланцюгах постачання. За підсумками проведеного компаративного дослідження окреслено основні тенденції трансформації правового регулювання економічних відносин у контексті посилення геоекономічних ризиків. Для інтерпретації нормативних положень і стратегічних документів використано метод правової герменевтики, за допомогою якого здійснено змістовне тлумачення актів права та програмних документів ЄС, що визначають напрями формування політики економічної безпеки.

Емпіричну основу дослідження склали нормативно-правові акти та програмні документи ЄС, що визначають сучасні підходи до формування політики економічної безпеки, «відкритої стратегічної автономії», «технологічного суверенітету». Зокрема, проаналізовано положення Спільного повідомлення Європейської Комісії щодо Європейської стратегії економічної безпеки (2023), Повідомлення «Зміцнення економічної безпеки ЄС» (2025), звітів стратегічного прогнозування Європейської Комісії (*Strategic Foresight Reports*), Резолюції Європейського Парламенту щодо технологічного суверенітету та цифрової інфраструктури (2026), окремих актів права ЄС, а також проєктів нормативно-правових актів ЄС, а саме *Industrial Accelerator Act*. Додатково використано матеріали щорічних звітів Європейської Комісії про стан внутрішнього ринку та конкурентоспроможності, а також аналітичні документи, що характеризують сучасні тенденції трансформації економічної політики ЄС.

Застосування зазначених методів дозволило комплексно дослідити правові інструменти економічної політики ЄС та визначити їх значення для формування сучасної моделі правового забезпечення економічної безпеки.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ

Як наголошується у Звіті про стратегічне передбачення за 2025 рік «Стійкість 2.0: Зміцнення спроможності ЄС до процвітання в умовах турбулентності та невизначеності» (далі – Звіт про стратегічне передбачення за 2025 рік), ЄС повинен зміцнювати свій технологічний суверенітет у ключових сферах, зосереджуючись на стратегічних ланцюгах створення вартості, а також здійснюючи перевірку політик ЄС (і держав-членів) крізь призму їх впливу на стратегічну автономію (ключовий напрям №3 «Використання потенціалу технологій та наукових до-

сліджень»). Відкрита стратегічна автономія та конкурентоспроможність визнаються комплементарними інституціональними складниками механізму забезпечення стійкості ЄС. У Звіті про стратегічне передбачення за 2025 рік окремо підкреслюється функціональна спрямованість відкритої стратегічної автономії на захист ЄС від зовнішніх шоків і залежностей, тоді як конкурентоспроможність забезпечує інноваційний та економічний потенціал, необхідний для адаптації, лідерства та процвітання у швидкозмінному світі (п. 2.2 «Виклики, притаманні ЄС») [25].

Взаємозв'язок і взаємодоповнюваність концепцій «відкритої стратегічної автономії» та «технологічного суверенітету» логічним чином простежується у дефініціях, пропонованих Європейською Комісією й Європейським Парламентом. Насамперед відкрита стратегічна автономія інтерпретується Європейською Комісією у значенні «формування нової системи глобального економічного врядування та розвитку взаємовигідних двосторонніх відносин, водночас захищаючи себе від недобросовісних і зловживальних практик» (розд. 5.1 «Відкрита стратегічна автономія та міцні ланцюги створення вартості» Повідомлення Європейської Комісії «Час Європи: відновлення та підготовка до наступного покоління» від 27.05.2020) [26]. Водночас Європейський Парламент вважає, що технологічний суверенітет є здатністю проєктувати, розробляти та масштабувати цифрові технології, необхідні для конкурентоспроможності економіки ЄС, добробуту громадян і відкритої стратегічної автономії ЄС у глобалізованому світі, додатково визнаючи, що категорія «технологічний суверенітет» включає забезпечення спроможності ЄС ухвалювати автономні рішення, взаємодіяти з надійними країнами та суб'єктами поза межами ЄС, диверсифікувати й зміцнювати ланцюги постачання, а також просувати концепцію відкритості й інтероперабельності з метою збереження Європи привабливим центром для інвестицій (п. 2 Резолюції Європейського Парламенту від 22.01.2026 щодо європейського технологічного суверенітету та цифрової інфраструктури) [27].

Як свідчить пропонує Європейським Парламентом дефініція «технологічний суверенітет», наголос зроблено на диверсифікації й зміцненні ланцюгів постачання, що дозволяє зробити висновок про особливу уразливість Єдиного ринку ЄС до ризиків дестабілізації ланцюгів постачання, які мають значний мультиплікативний ефект, здатний викликати істотні збої у функціонуванні цілих галузей економіки, уповільнюючи прогрес у досягненні «горизонтальних» цілей політики ЄС.

У цьому зв'язку варто згадати положення Європейської Стратегії економічної безпеки (Спільне Повідомлення Європейської Комісії від 20.06.2023) у частині виділення наступних чотирьох категорій ризиків, пов'язаних із: (1) стійкістю ланцюгів постачання; (2) фізичною безпекою та кібербезпекою критичної інфраструктури; (3) безпекою технологій і витоком технологій; (4) використанням економічних залежностей як «зброї» або економічного примусу [28]. Згодом Європейською Комісією було запропоновано нову вдосконалену типологію ризи-

ків, яка увібрала раніше пропонувані категорії ризиків із певною деталізацією та виділенням нових груп ризиків. Зокрема, у Спільному Повідомленні Європейської Комісії до Європейського Парламенту та Ради ЄС «Зміцнення економічної безпеки ЄС» від 03.12.2025 (далі – Повідомлення «Зміцнення економічної безпеки ЄС») виділяється шість високоризикових зон, які перебуватимуть під пильним наглядом, а саме: 1) зміцнення стійкості ланцюгів постачання та протидія високоризиковим залежностям у критично важливих товарах і послугах; 2) залучення іноземних інвестицій, що створюють додану вартість і зміцнюють економічну безпеку ЄС; 3) підтримка динамічної оборонної та космічної промислової бази, а також інших високоризикових промислових секторів; 4) розвиток і підтримка лідерства у сфері критичних технологій; 5) запобігання доступу до чутливої інформації та даних, які можуть підірвати економічну безпеку ЄС; 6) запобігання та пом'якшення порушень функціонування критичної інфраструктури ЄС, що впливають на економіку ЄС [29].

В описовій частині, присвяченій характеристиці за першою групою ризиків, Європейська Комісія наводить наступні некумулятивні (*non-cumulative*) індикатори високоризикової залежності:

60% або більше постачання до ЄС контролюється однією третьою країною або операторами;

ресурс/послуга має системне значення для економіки ЄС через свою роль у багатьох секторах, наприклад, критично важливі сировинні матеріали, напівпровідники;

ресурс/послуга є критично важливим для оборонної промисловості ЄС / стратегічних спроможностей або для окремих ланцюгів постачання критичних технологій, таких як технології чистої енергії;

третя країна вже використовувала економічні залежності як інструмент впливу або погрожувала це зробити, наприклад, через експортні обмеження;

вже існує неринкова надлишкова виробнича потужність або вона створюється (п. 3.1 Повідомлення «Зміцнення економічної безпеки ЄС») [29].

Одним із правових засобів запобігання настанню ризиків, пов'язаних із використанням третіми країнами ланцюгів постачання як економічної «зброї», визнаються публічні закупівлі, придатність яких для досягнення зазначених цілей зумовлена впровадженням критерію стійкості, що вже отримало нормативне закріплення у Регламенті (ЄС) 2024/1735 Європейського Парламенту та Ради ЄС від 13.06.2024 про встановлення рамкових заходів для зміцнення виробничої екосистеми технологій із нульовим рівнем викидів у Європі та про внесення змін до Регламенту (ЄС) 2018/1724 (далі – Регламент (ЄС) 2024/1735) [30].

Зокрема, Регламентом (ЄС) 2024/1735 встановлюються вимоги щодо диверсифікації джерел постачання технологій із нульовим рівнем викидів або їх певних компонентів, що походять із третьої країни, а саме у випадку, коли частка технології з нульовим рівнем викидів або її основних специфічних компонентів, що походять із третьої країни, становить понад 50% поставок цієї конкретної техноло-

гії або її компонентів у межах ЄС, замовники та закупівельні організації зобов'язані включити кілька умов до своїх закупівельних документів з метою досягнення стійкого результату (п. 57 преамбули Регламенту (ЄС) 2024/1735).

Вищенаведене положення конкретизовано у п. 7 ст. 25 Регламенту (ЄС) 2024/1735, яким установлюється, що у разі, коли Європейська Комісія на момент оголошення про початок конкурентної процедури закупівлі, вказаної у п. 1 ст. 25, або на момент її початку визначила, відповідно до п. 2 ст. 29, що частка конкретної технології з нульовим рівнем викидів або її основних специфічних компонентів, що походять із третіх країн, становить понад 50% постачання цієї конкретної технології з нульовим рівнем викидів або її основних специфічних компонентів у межах ЄС, або якщо Європейська Комісія визначила відповідно до п. 2 ст. 29, що частка постачання в межах ЄС конкретної технології з нульовим рівнем викидів або її основних специфічних компонентів, що походять із третіх країн, зросла щонайменше на 10 відсоткових пунктів у середньому протягом двох послідовних років і досягла щонайменше 40% постачання в межах ЄС, замовники та закупівельні організації повинні включати наступні умови до процедур публічних закупівель, зазначених у п. 1 ст. 25:

(а) зобов'язання на весь строк дії контракту не постачати більше ніж 50% вартості конкретної технології з нульовим рівнем викидів, зазначеної у цьому пункті, з кожної окремої третьої країни, визначеної Європейською Комісією;

(б) зобов'язання на весь строк дії контракту, щоб не більше ніж 50% вартості основних специфічних компонентів конкретної технології з нульовим рівнем викидів, зазначеної у цьому пункті, постачалися або надавалися безпосередньо переможцем тендеру або субпідрядником із кожної окремої третьої країни, визначеної Європейською Комісією;

(с) зобов'язання надавати замовникам і закупівельним організаціям на їх запит належні докази щодо дотримання підпунктів (а) або (б), не пізніше ніж після завершення виконання контракту;

(д) зобов'язання сплатити пропорційну плату у випадку недотримання умов, зазначених у підпунктах (а) або (б), у розмірі щонайменше 10% вартості конкретних технологій із нульовим рівнем викидів за контрактом, зазначеним у цьому пункті.

Водночас вимоги п.п. (а) – (д) абз. 2 п. 7 ст. 25 Регламенту (ЄС) 2024/1735 не застосовуються до контрактів, які підпадають під дію Додатка I ЄС до Угоди СОТ про державні закупівлі, а також інших відповідних міжнародних угод, стороною яких є ЄС та якщо конкретна технологія з нульовим рівнем викидів або її основні специфічні компоненти походять із джерел постачання сторін цих угод.

У випадках, які згадуються у п. 11 ст. 25 Регламенту (ЄС) 2024/1735, а саме, коли застосування внеску у підвищення стійкості відповідно до п. 7 ст. 25 призвело до ситуації, згідно з якою в рамках процедури публічних закупівель не було подано жодної належної тендерної пропозиції або належної заявки на участь, замовники або закупівельні організації можуть, у винятковому порядку:

(а) ухвалити рішення про застосування переговорної процедури без попередньої публікації відповідно до пп. (а) п. 2 ст. 32 Директиви 2014/24/ЄС, п. (а) ст. 50 Директиви 2014/25/ЄС або п. 5 ст. 31 Директиви 2014/23/ЄС; або

(б) ухвалити рішення не застосовувати п. 7 ст. 25 у конкретній наступній процедурі публічних закупівель, що має на меті задоволення тих самих потреб, які стали підставою для початку первинної процедури, згаданої у цьому пункті [30].

Роль і значущість інституту публічних закупівель у забезпеченні надійності та диверсифікації ланцюгів постачання, як артикульовано стверджується у низці програмних документів публічної політики ЄС, аналітичних і звітних документах Європейської Комісії, пропонується посилити шляхом розширення переліку нецінових критеріїв оцінки тендерних пропозицій учасників публічних закупівель, які б дозволяли як упроваджувати преференції для виробників із ЄС, так і встановлювати вимоги щодо дотримання цілей політики ЄС у сфері декарбонізації.

З цього приводу в Звіті про стратегічне передбачення за 2025 рік зауважується на тому, що актуалізується потреба у використанні публічних закупівель (включаючи спільні закупівлі та преференційне постачання з ЄС) як інструменту політики для посилення відкритої стратегічної автономії та підтримання зусиль із промислової декарбонізації (абз. 2 п. 2.2) [25].

У Повідомленні Європейської Комісії «Єдиний ринок: наш європейський внутрішній ринок у світі, сповненому невизначеності. Стратегія щодо спрощення, безперешкодного функціонування та зміцнення Єдиного ринку» від 21.05.2025 серед заходів, реалізація яких запланована у 2026 році за напрямом «Надмірно складні правила ЄС», окремо згадується про вдосконалення законодавства у сфері публічних закупівель із метою як спрощення його положень, так і впровадження критеріїв сталості, стійкості, соціальних критеріїв і, у певних технологіях і стратегічних секторах, критерію європейської преференції у публічних закупівлях ЄС, забезпечуючи при цьому конкурентні процедури закупівлі [31, с. 6]. На необхідності реформування законодавства ЄС у сфері публічних закупівель із упровадженням згаданих критеріїв попередньо було наголошено у Повідомленні Європейської Комісії «Чистий промисловий курс: спільна дорожня карта для підвищення конкурентоспроможності та декарбонізації» від 26.02.2025 [32].

Щорічний звіт про єдиний ринок і конкурентоспроможність за 2026 рік, підготовлений Європейською Комісією, додатково засвідчив сучасний світовий тренд у розширенні можливостей існуючих правових засобів із метою підвищення надійності ланцюгів постачання. Зокрема, у розділі 4 «Підвищення безпеки та зменшення залежностей» висновується, що основні торговельні партнери дедалі частіше впроваджують заходи для підвищення стійкості своїх ланцюгів постачання, відповідний огляд яких наведено у додатку 3 до цього Звіту. Насамперед, Європейська Комісія стверджує, що результати аналітичного огляду переконують у поглибленні тенденцій до більш активного використання промислової та торговельної політики для посилення стійкості ланцюгів постачання із використанням переваг і можливостей публічних закупівель і механізму обумовленості інтегро-

ваного у прямі іноземні інвестиції з акцентом на ключові стратегічні сектори та преференційний доступ для національних суб'єктів [33, с. 13].

Так, у підрозділі 2.3 «Публічні закупівлі та заходи щодо пріоритетності внутрішнього постачання товарів і послуг» додатку 3 до Щорічного звіту про єдиний ринок і конкурентоспроможність за 2026 рік у стислій формі охарактеризовано сучасні підходи різних країн світу до формування протекціоністської моделі організації торгівельних відносин.

Зокрема, аналізуючи досвід Канади й оцінюючи заплановані з боку Уряду реформи, спрямовані на запровадження нової політики «Купуй канадське» щодо пріоритетного використання канадських матеріалів у федеральних закупівлях, виділяються два ключові правові засоби, які мають сприяти протекціоністським цілям. Перший засіб правового регулювання, передбачений цією політикою, як очікується, вимагатиме від постачальників, які укладають контракти з федеральним урядом, забезпечувати постачання ключових матеріалів від канадських компаній у сфері оборонних і будівельних закупівель на суму понад 20 млн канадських доларів. Відзначається, що спочатку політика охоплюватиме сталь і м'яку деревину, однак згодом може бути розширена на інші матеріали. Додатково очікується, що важливого значення набудуватиме політика взаємності, надаючи пріоритет канадським постачальникам, а також постачальникам із країн, які забезпечують Канаді аналогічний доступ у межах взаємних торговельних угод. Другий правовий засіб стосується цінних преференцій для канадських постачальників або постачальників канадських товарів. Правовий дизайн, як зазначено у підрозділі 2.3 додатку 3 до Щорічного звіту про єдиний ринок і конкурентоспроможність за 2026 рік, ще визначається і ймовірно можуть бути обмеження за колом критичних секторів із застосуванням порогового механізму [34, с. 54].

Увагу Європейської Комісії також привернули результати реформ в Індії. Зокрема, у квітні 2025 року Індія переглянула свою Політику щодо вироблених у країні виробів із заліза та сталі, надаючи пріоритет внутрішнім постачанням у сфері публічних закупівель. Серед новацій виділено впровадження обов'язку для всіх урядових міністерств, відомств, агентств надавати пріоритет виробленим у країні виробам із заліза та сталі у закупівлях на суму понад 500 000 індійських рупій. Крім того, забороняється проведення глобальних тендерних запитів для таких закупівель (включно з основними засобами, що використовуються у виробництві) вартістю до 2 млрд індійських рупій, якщо Департаментом видатків не надано відповідного дозволу. Додатково запроваджуються вимоги щодо самосертифікації локального вмісту, стандарти процедур закупівель і вимога авторизації для учасників торгів, які представляють вітчизняні компанії. Крім того, положення про взаємність забороняє участь постачальників із країн, які виключають індійські компанії зі своїх державних тендерів [34, с. 54].

Ідея пріоритетності внутрішнього виробництва у сфері публічних закупівель активно просувається в економічній політиці КНР. Так, 30 вересня 2025 року Державна рада КНР видала повідомлення про пріоритетність внутрішнього ви-

робництва у сфері публічних закупівель. У цьому повідомленні зазначається, що в межах публічних закупівель вітчизняні товари повинні мати 20% цінову перевагу в порівнянні з невітчизняними товарами. Крім того, для того щоб вважатися «вітчизняними товарами», витрати на їхні компоненти повинні досягати встановленої частки, а ключові компоненти та виробничі процеси мають відповідати визначеним вимогам. Також передбачено п'ятирічний перехідний період, протягом якого для кожної категорії продукції критерії визначення «вітчизняного товару» будуть додатково уточнюватися [34, с. 54–55].

Відповідних змін зазнали правила публічних закупівель також у Великій Британії, які набули чинності у лютому 2025 року. Європейська Комісія відзначила, що оновлені правила передбачають нові повноваження у сфері економічної безпеки, які дозволяють забороняти або виключати компанії з процедур закупівель із міркувань національної безпеки [34, с. 55].

З огляду на вищенаведене, обґрунтованими виглядають законодавчі пропозиції Європейської Комісії щодо інтеграції у законодавство у сфері публічних закупівель вимог щодо походження з ЄС та низьковуглецевого вмісту у таких галузях економіки, як-то енергоємні галузі промисловості, виробництво технологій із нульовим рівнем викидів та автомобільна промисловість, а також упровадження механізму обумовленості прямих іноземних інвестицій у вигляді критерію доданої вартості таких інвестицій, що знайшли вияв у проєкті Регламенту Європейського Парламенту та Ради про встановлення системи заходів щодо прискорення розвитку промислових потужностей і декарбонізації у стратегічних секторах, а також про внесення змін до Регламентів (ЄС) 2018/1724, (ЄС) 2024/1735 та (ЄС) 2024/3110 (скорочена назва – *Industrial Accelerator Act*, яка надалі вживатиметься у тексті цієї статті) [35]. Не менш важливо відзначити і те, що застосування критеріїв, пов'язаних із походженням із ЄС та низьковуглецевого вмісту в означених галузях економіки є обов'язковим у разі використання і інших засобів правового впливу, які передбачають фінансові інтервенції за рахунок бюджетних коштів, наприклад, таких як державна допомога. До речі, такий підхід, пропонується у *Industrial Accelerator Act*, вже отримав закріплення у Регламенті (ЄС) 2024/1735 щодо інтеграції критеріїв сталості та стійкості до різних форм державного втручання, включаючи публічні закупівлі, державну допомогу, аукціони з розгортання відновлюваних джерел енергії.

Насамперед слід наголосити на тому, що «вміст походженням із Союзу» означає вміст, що походить із Союзу. Еквівалентним вимогам щодо походженням із Союзу у межах процедур публічних закупівель вважається вміст, що походить із третіх країн, з якими Союз уклав угоду про створення зони вільної торгівлі або митного союзу, або які є сторонами Угоди СОТ про державні закупівлі, за наявності відповідних зобов'язань Союзу за такою угодою. Водночас п. 2 ст. 8 *Industrial Accelerator Act* установлюються випадки, за яких Європейська Комісія ухвалює делеговані акти з метою повного або часткового виключення третьої країни з-під сфери дії п. 1 ст. 8 щодо визнання еквівалентності походження, а саме:

(а) третя країна не забезпечила національний режим щодо продукції або суб'єктів Союзу відповідно до угод, зазначених у пункті 1, стосовно будь-якого із секторів, перелічених у Додатку I;

(б) виключення є обґрунтованим із метою уникнення залежностей або будь-яких інших ситуацій, які можуть загрожувати безпеці постачання відповідних товарів до Союзу;

(с) виключення є обґрунтованим на підставі будь-якого іншого винятку, передбаченого відповідною угодою.

Замовники та закупівельні організації виключають із доступу до процедур публічних закупівель, зазначених у частині I Додатку II та частині I Додатку III до Industrial Accelerator Act, тендерні пропозиції, подані суб'єктами господарювання, що перебувають у власності або під контролем суб'єкта, зареєстрованого в третій країні, які не уклали міжнародну угоду з ЄС, що гарантує такий доступ. У пункті 2 ст. 11 Industrial Accelerator Act привертається увага до того, що у процедурах публічних закупівель, зазначених у частині I Додатку II та частині I Додатку III, замовники та закупівельні організації застосовують вимоги щодо походження з ЄС і низьковуглецевого вмісту, встановлені в цих додатках, відповідно до статей 8 та 10 Industrial Accelerator Act.

Продукція, охоплена Додатком II до Industrial Accelerator Act, вважається низьковуглецевою, якщо відповідає вимогам, установленим делегованими актами, а саме:

(а) для будівельної продукції, зазначеної у Регламенті (ЄС) 2024/3110 [36] й охопленої гармонізованою технічною специфікацією або Європейською технічною оцінкою, – делегованими актами, ухваленими відповідно до п. 5 ст. 5 або п. 9 ст. 22 Регламенту (ЄС) 2024/3110;

(б) для всієї іншої продукції – делегованими актами, ухваленими відповідно до ст. 4 Регламенту (ЄС) 2024/1781 [37], за потреби (п. 1 ст. 10 Industrial Accelerator Act).

Утім більший рівень деталізації, як згадується у п. 2 ст. 11 Industrial Accelerator Act, міститься у відповідних частинах додатків. Перш за все у частині I Додатку II міститься застереження про те, що у випадках, коли в межах процедур публічних закупівель, що розпочнуться 1 січня 2029 року або після цієї дати, що підпадають під сферу застосування Директив 2014/23/ЄС [38], 2014/24/ЄС [39] або 2014/25/ЄС [40], контракти, контракти на виконання робіт або концесії на виконання робіт передбачають закупівлю продукції енергоємних галузей, замовники встановлюють такі мінімальні частки:

(а) сталь і будь-яка продукція, експлуатаційні характеристики якої переважно залежать від сталі, призначена для використання у будівлях, інфраструктурі та моторних транспортних засобах цивільного призначення: щонайменше 25% від загального обсягу використаної сталі має бути низьковуглецевою;

(б) бетон і будівельний розчин, а також будь-яка продукція, експлуатаційні характеристики якої переважно залежать від бетону та будівельного розчину, при-

значені для використання у будівлях та інфраструктурі цивільного призначення: щонайменше 5% від загального обсягу використаного бетону та розчину, включаючи клінкер і цемент, що використовуються для їх виробництва, мають бути низьковуглецевими та походженням із ЄС;

(с) алюміній і будь-яка продукція, експлуатаційні характеристики якої переважно залежать від алюмінію, призначена для використання у будівлях, інфраструктурі та моторних транспортних засобах цивільного призначення: щонайменше 25% від загального обсягу використаного алюмінію має бути низьковуглецевим і походженням із ЄС.

Процедури публічних закупівель електричних транспортних засобів мають ураховувати вимоги, встановлені у частині I Додатку III Industrial Accelerator Act. Зокрема, нові електричні транспортні засоби (PEV), гібридні електромобілі з зовнішньою зарядкою (OVC-HEV) або транспортні засоби на паливних елементах (FCV), придбані, взяті в лізинг, оренду або розстрочку в рамках процедур публічних закупівель, що підпадають під дію Директиви 2014/24/ЄС або Директиви 2014/25/ЄС, повинні відповідати вимогам щодо походження з ЄС, викладеним у Додатку III. Нові PEV, OVC-HEV та FCV, які використовуються для надання послуг, що закуповуються через процедури публічних закупівель, які підпадають під сферу застосування Директиви 2014/24/ЄС або Директиви 2014/25/ЄС, повинні відповідати вимогам щодо походження з ЄС, викладеним у Додатку III.

Додатком III Industrial Accelerator Act для зазначених вище транспортних засобів установлюються наступні вимоги щодо походження з ЄС:

(а) транспортний засіб зібрано на території ЄС;

(б) співвідношення між загальною ціною EXW (із заводу) компонентів транспортного засобу – за винятком акумуляторної батареї – походженням із ЄС та загальною ціною EXW усіх компонентів (за винятком батареї) становить щонайменше 70%;

(с) тягова батарея транспортного засобу містить щонайменше три основні специфічні компоненти батарей, серед яких елементи батареї, походженням із ЄС;

(д) тягова батарея транспортного засобу містить щонайменше п'ять основних специфічних компонентів батарей, серед яких елементи батареї, катодний активний матеріал та система керування батареєю, походженням із ЄС;

(е) співвідношення між загальною EXW-вартістю компонентів електричної силової установки, що походять із ЄС, та загальною EXW-вартістю всіх компонентів електричної силової установки становить щонайменше 50%;

(ф) співвідношення між загальною EXW-вартістю основних електронних систем, що походять із ЄС, та загальною EXW-вартістю всіх основних електронних систем становить 50% або більше.

Спрощені вимоги, як виняток, встановлено для малих електричних транспортних засобів підкатегорії M1E, що узгоджується із Регламентом (ЄС) 2018/858 [41] та які повинні відповідати таким вимогам щодо походження з Союзу:

транспортний засіб зібрано на території ЄС;
та одному з двох наведених нижче критеріїв:

(а) співвідношення між загальною EXW (із заводу) ціною компонентів транспортного засобу – за винятком акумуляторної батареї – походженням із ЄС та загальною EXW ціною всіх компонентів транспортного засобу (за винятком батареї) становить 70% або більше;

або (б) тягова батарея транспортного засобу містить щонайменше три основні специфічні компоненти батарей, серед яких елементи батареї, походженням із ЄС.

У випадках, установлених п. 3 ст. 11 Industrial Accelerator Act, замовники та закупівельні організації можуть вирішити не застосовувати вимоги, встановлені у Додатках II та III, а саме якщо виконується будь-яка з таких умов:

(а) необхідні товари або послуги можуть бути поставлені лише одним конкретним суб'єктом господарювання, і не існує розумної альтернативи або заміника, а відсутність конкуренції не є результатом штучного звуження параметрів процедури публічних закупівель;

(б) не було подано жодних належних тендерних пропозицій або жодних належних заявок на участь, у тому числі у відповідь на аналогічну попередню процедуру публічних закупівель, проведеною тим самим замовником або закупівельною організацією, протягом двох років, що передують початку запланованої нової процедури закупівель;

(с) їх застосування вимагало б від замовника або закупівельної організації придбати товари, послуги або роботи з непропорційними витратами або призвело б до технічної несумісності під час експлуатації й обслуговування. Різниця в оціночній вартості, що перевищує 25%, визначена на основі об'єктивних і прозорих даних, може вважатися замовниками та закупівельними організаціями, непропорційною.

Вимоги щодо походження з ЄС та низьковуглецевого вмісту мають також ураховуватися під час розроблення правового дизайну інших форм державного регулювання, що передбачають використання бюджетних коштів. Зокрема, норма ст. 12 Industrial Accelerator Act визнає обов'язковим урахування критеріїв походження з ЄС, низьковуглецевого вмісту або одночасно обох цих критеріїв у процесі формування схем державної підтримки, створюючи тим самим передумови для досягнення мети зміцнення стратегічних промислових ланцюгів вартості ЄС.

Так, держави-члени ЄС мають застосовувати вищенаведені вимоги до схем державної підтримки, що становлять щонайменше 45% загального національного бюджету, виділеного на схеми державної підтримки, охоплені частиною II Додатка II, та 100% загального національного бюджету, виділеного на схеми державної підтримки, охоплені частиною II Додатка III.

Як і у випадку з механізмом публічних закупівель, допустимим визнається неврахування повністю або частково вимог щодо походження з ЄС та/або низьковуглецевого вмісту, якщо застосування таких вимог:

(а) призвело б до значних затримок через недоступність необхідних компонентів або кінцевої продукції. Затримки, що перевищують сім місяців і визначені на основі об'єктивних, прозорих і перевірюваних даних, можуть вважатися значними;

(б) призвело б до непропорційних витрат. Непропорційні витрати вважаються наявними, якщо на основі об'єктивних, прозорих і перевірюваних даних дотримання вимог збільшило б вартість базової кінцевої продукції або технології більш ніж на 30% (п. 3 ст. 12 Industrial Accelerator Act).

Правовий режим іноземних інвестицій у частині їх внеску у досягнення «горизонтальних» цілей політики ЄС, пов'язаних із економічною безпекою, окремо визначено у межах розділу IV Industrial Accelerator Act. Сфера дії розділу IV поширюється на прямі іноземні інвестиції вартістю понад 100 млн євро у нових стратегічних виробничих секторах, зазначених у п. 2 ст. 17, якщо понад 40% світових виробничих потужностей зосереджено у третій країні, громадянином якої є іноземний інвестор або в якій він зареєстрував підприємство. Вимога щодо дотримання критерію доданої вартості прямих іноземних інвестицій як однієї з форм прояву механізму обумовленості представлена у ст. 18 Industrial Accelerator Act, на виконання якої прямі іноземні інвестиції мають відповідати чотирьом або більше з шести умов, перерахованих у п. 2 цієї ж статті [35]. Розкриттю цих та інших аспектів, пов'язаних із новими підходами до скринінгу прямих іноземних інвестицій, планується приділити окрему увагу у наступних публікаціях.

Вбачається, що новації, пропонувані Industrial Accelerator Act, значно модернізують існуючу модель правового забезпечення промислового розвитку, оскільки впроваджуються проактивні методи запобігання ризикам із паралельним переходом від добровільних екологічних і кліматичних стандартів до обов'язкових показників, які сукупно стають вимірюваними індикаторами досягнення цілей економічної політики ЄС.

ВИСНОВКИ

Як засвідчує проведене дослідження, Європейська Комісія передбачає розроблення нових заходів для підвищення економічної безпеки ЄС, серед яких зміцнення промислової бази ЄС і забезпечення стійкості ланцюгів постачання із використанням нових можливостей, що створюються Industrial Accelerator Act, прийняття якого вже визнано контрольним показником (*benchmark*), ключовим заходом (*flagship action*) низки програмних документів публічної політики ЄС, і текст якого вже оприлюднено для публічних консультацій. У зв'язку з цим слід визнати виправданим і раціональним урахування перспективних форм і методів формування політики ЄС у сфері економічної безпеки та її практичної реалізації у процесі вдосконалення національного законодавства як невід'ємного етапу адаптації до права ЄС.

Парадигмальні зміни, які відбуваються у праві ЄС, у результаті геополітичних і гео економічних потрясінь засвідчують ідеологічні зрушення – від абсолютизації

міжнародного правопорядку як універсального стандарту організації світогосподарських процесів до формування правової моделі адаптивного та компромісного регулювання міжнародних торговельних відносин із свідомим програмуванням бажаного результату з урахуванням ризиків та управління ними. У зв'язку з цим ЄС вдається до істотного перегляду цільового призначення юридичних конструкцій, розширюючи їх функції і, відповідно, регулятивний потенціал. Саме ці трансформації спостерігаються щодо інститутів публічних закупівель, державної допомоги, а також правового режиму іноземних інвестицій, можливості яких у повній мірі можуть бути спрямовані на вирішення завдань забезпечення економічної безпеки.

Відтак процес адаптації національного законодавства до права ЄС має враховувати намічені перспективи розвитку правової системи ЄС. Більше того зазначеним нормативно-правовим блокам приділені окремі розділи Переговорної рамки щодо вступу України до ЄС, а саме розділ 5 «Публічні закупівлі» кластера 1 «Основи процесу вступу до ЄС», розділ 8 «Конкурентна політика» (включає, у т.ч., інститут державної допомоги) кластера 2 «Внутрішній ринок», розділ 30 «Зовнішні відносини» (включає, у т.ч., правовий режим прямих іноземних інвестицій) кластера 6 «Зовнішні відносини».

Спираючись на методологію юридичного прогнозування як складову частину правотворчого процесу, вже зараз мають бути закладені суб'єктами правотворчої діяльності передумови для випереджального розвитку національного законодавства, враховуючи динамічні зміни в правовій політиці ЄС та прогресивний розвиток європейської правової думки. Вказане дозволить запобігти розвитку законодавства України у напрямі протилежному сучасним трендам у праві ЄС, зокрема у частині національної моделі локалізації у публічних закупівлях, яка не має ознак вибіркості та концентрації державної уваги саме на галузях економіки, кроссекторальних напрямках, пріоритетних для цілей державної політики, у тому числі у сфері національної безпеки.

Відтак якість правотворчої діяльності залежатиме від повноти та своєчасності сприйняття сучасних концепцій і доктрин, що формують прогресивне право ЄС.

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ

Немає

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Національна стійкість України: стратегія відповіді на виклики та випередження гібридних загроз : нац. доповідь / ред. кол. : С. І. Пирожков, О. М. Майборода, Н. В. Хамітов та ін. ; Ін-т політ. і етнонац. досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. Київ, 2022. 552 с.
- [2] Збереження і розвиток України в умовах війни та миру : нац. доповідь / ред. кол. С. І. Пирожков, Н. В. Хамітов, Є. І. Головаха та ін.; Ін-т держ. і права ім. В. М. Коцького НАН України. Київ, 2024. 220 с.

- [3] Інституційне забезпечення резильєнтності економіки України : монографія / за ред. Е. М. Лібанової ; авт. колектив. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2025. 424 с.
- [4] Інструменти забезпечення резильєнтності українського суспільства : монографія / за ред. Е. М. Лібанової ; авт. колектив. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2025. 372 с.
- [5] Резнікова О. О. Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища : монографія. Київ : НІСД, 2022. 532 с.
- [6] Концептуальні засади національної стійкості та державна політика врегулювання воєнно-політичних конфліктів : кол. монографія / за заг. ред. Г. П. Ситника ; ТОВ «Академпрес». Київ, 2024. 358 с.
- [7] Хаустова В. Є., Трушкіна Н. В. Національна безпека України у повоєнний період: концептуальні засади та механізми забезпечення : монографія. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2025. 330 с.
- [8] Державно-правові основи реалізації стратегії національної стійкості в умовах існування гібридних загроз для української держави і суспільства : аналіт. записка / С. І. Пирожков, Ю. С. Шемшученко, О. В. Скрипнюк та ін. ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. Київ : ІДП ім. В. М. Корецького, 2021. 111 с.
- [9] Організаційні та правові аспекти забезпечення безпеки і стійкості критичної інфраструктури України : аналіт. доповідь / [Д. Г. Бобро, С. П. Іванюта, С. І. Кондратов та ін.]; за заг. ред. О. М. Суходолі. Київ : НІСД, 2019. 224 с.
- [10] Геєць В. М., Бурлай Т. В., Близнюк В. В. Соціальна резильєнтність національної економіки крізь призму досвіду Європейського Союзу та України. *Економічна теорія*. 2023. № 3. С. 5–43. URL: <https://doi.org/10.15407/etet2023.03>
- [11] Гриценко А. А. Стратегії економічної стійкості у нестабільному середовищі. *Економіка і прогнозування*. 2022. № 3. С. 33–43. URL: <https://doi.org/10.15407/eip2022.03.033>
- [12] Єфименко Т. І. Гармонізація інформаційного середовища стресостійкості корпоративного сектору економіки. *Економіка України*. 2023. № 6. С. 3–22. URL: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2023.06.003>
- [13] Новікова О., Цимбал О., Остафійчук Я. Становлення резильєнтності соціально-трудової сфери в контексті повоєнної розбудови економіки України. *Економіка України*. 2024. № 7(752). С. 94–112. URL: <https://doi.org/10.15407/econo myukr.2024.07.094>
- [14] Череватський Д. Ю. Резильєнтність економіки та економіка резильєнтності. *Економіка промисловості*. 2023. № 1(101). С. 31–39. URL: <http://doi.org/10.15407/econindustry2023.01.031>
- [15] Вінник О. М. Інвестиційне право : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та допов. Київ : Правова єдність, 2009. 614 с.
- [16] Зельдіна О. Р. Інвестиційна привабливість України в умовах сталого розвитку: проблеми та напрями модернізації. Чернівці : Десна Поліграф, 2018. 192 с.
- [17] Ліллемяє О. Е. Господарсько-правове забезпечення державної допомоги суб'єктам господарювання : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04 / Ін-т екон.-правових досліджень НАН України. Київ, 2016. 201 с.
- [18] Малолітнева В. К. Господарсько-правовий інститут публічних закупівель : монографія. Київ : ДУ «Ін-т екон.-правов. досліджень ім. В. К. Макутова НАН України», 2020. 412 с.
- [19] Поєдинок В. В. Теоретичні проблеми регулювання інвестиційної діяльності в Україні (господарсько-правовий аспект) : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.04 / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2013. 475 с.
- [20] Резнікова В., Пожоджук Т., Єремєєва Н. Правові засоби забезпечення інвестиційної безпеки в умовах євроінтеграції. *Європейські перспективи*. 2025. № 4. С. 439–447. URL: <https://doi.org/10.71404/EP.2025.4.61>

- [21] Constantinescu M. Measuring economic resilience for the CEE and Black Sea countries in the framework of comprehensive defense. *Security and Defence Quarterly*. 2023. No. 44(4). P. 55–83. URL: <https://doi.org/10.35467/sdq/175379>
- [22] Challoomis Constantinos, Evaluation of Economic Resilience Post-War (August 04, 2024). URL: <https://ssrn.com/abstract=4915784> <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4915784>
- [23] Cooper Luke. Economic resilience, social dialogue and democracy in wartime: critical reflections on the challenges facing Ukraine’s economy. Conflict and Civiness Research Group, LSE IDEAS, The London School of Economics and Political Science, London, UK, 2023. 9 p. URL: <https://peacerep.org/wp-content/uploads/2023/01/Policy-Brief-LC-Interview-with-LRT-LSE.pdf>
- [24] Paździor A., Caputa W., Krawczyk-Sokołowska I. Economic Resilience in the Face of COVID and the War in Ukraine: Key Lessons From the Situation of the Polish Economy. *Modeling Economic Growth in Contemporary Poland*. 2023. P. 75–87. URL: <https://doi.org/10.1108/978-1-83753-654-220231005>
- [25] Communication from the Commission to the European Parliament and the Council 2025 Strategic Foresight Report Resilience 2.0: Empowering the EU to thrive amid turbulence and uncertainty. 09.09.2025 COM(2025) 484 final. *Eur-lex. Access to European Union Law*. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52025DC0484> (access date: 14.04.2026).
- [26] Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions Europe’s moment: Repair and Prepare for the Next Generation. COM/2020/456 final. 27.05.2020. *Eur-lex. Access to European Union Law*. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52020DC0456> (access date: 14.04.2026).
- [27] European Parliament resolution of 22 January 2026 on European technological sovereignty and digital infrastructure (2025/2007(INI)). *European Parliament website*. URL: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-10-2026-0022_EN.html (access date: 14.04.2026).
- [28] Joint Communication to the European Parliament, the European Council and the Council on «European Economic Security Strategy». JOIN/2023/20 final. 20.06.2023. *Eur-lex. Access to European Union Law*. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:52023JC0020> (access date: 14.04.2026).
- [29] Joint Communication to the European Parliament and the Council. Strengthening EU economic security. JOIN(2025) 977 final. 03.12.2025. *Eur-lex. Access to European Union Law*. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52025JC0977> (access date: 14.04.2026).
- [30] Regulation (EU) 2024/1735 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 on establishing a framework of measures for strengthening Europe’s net-zero technology manufacturing ecosystem and amending Regulation (EU) 2018/1724. *Eur-lex. Access to European Union Law*. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02024R1735-20240628> (access date: 14.04.2026).
- [31] Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. The Single Market: our European home market in an uncertain world. A Strategy for making the Single Market simple, seamless and strong. 21.05.2025. COM(2025) 500 final. European Commission website. URL: https://single-market-economy.ec.europa.eu/document/download/d92c78d0-7d47-4a16-b53f-1cead54bcb49_en?filename=Communication%20-%20Single%20Market%20Strategy.pdf (access date: 14.04.2026).

- [32] Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions The Clean Industrial Deal: A joint roadmap for competitiveness and decarbonisation. COM/2025/85 final. 26.02.2025. *Eur-lex. Access to European Union Law*. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52025DC0085#footnoteref26> (access date: 14.04.2026).
- [33] Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. The 2026 Annual Single Market and Competitiveness Report. COM(2026) 46 final. 30.01.2026. *Eur-lex. Access to European Union Law*. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2026:46:FIN> (access date: 14.04.2026).
- [34] Commission staff working document. Key Performance Indicators (KPIs) Implementation Trackers Overview of Resilience Measures by Selected Global Players Accompanying the document Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions The 2026 Annual Single Market and Competitiveness Report. *Eur-lex. Access to European Union Law*. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52026SC0030> (access date: 14.04.2026).
- [35] Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a framework of measures for the acceleration of industrial capacity and decarbonisation in strategic sectors and amending Regulations (EU) 2018/1724, (EU) 2024/1735 and (EU) 2024/3110. 04.03.2026. COM(2026) 100 final. *European Commission website*. URL: https://single-market-economy.ec.europa.eu/document/download/9bc8eb85-4d43-4025-be7b-c86b9f3648ec_en?filename=Proposal%20establishing%20measures%20for%20industrial%20capacity%20and%20decarbonisation%20in%20strategic%20sectors%20.pdf (accessed: 14.04.2026).
- [36] Regulation (EU) 2024/3110 of the European Parliament and of the Council of 27 November 2024 laying down harmonised rules for the marketing of construction products and repealing Regulation (EU) No. 305/2011. *Eur-lex. Access to European Union Law*. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/3110/oj/eng> (access date: 14.04.2026).
- [37] Regulation (EU) 2024/1781 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 establishing a framework for the setting of ecodesign requirements for sustainable products, amending Directive (EU) 2020/1828 and Regulation (EU) 2023/1542 and repealing Directive 2009/125/EC. *Eur-lex. Access to European Union Law*. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02024R1781-20240628> (access date: 14.04.2026).
- [38] Directive 2014/23/EU of the European Parliament and of the Council of 26 February 2014 on the award of concession contracts. *Eur-lex. Access to European Union Law*. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02014L0023-20260101> (access date: 14.04.2026).
- [39] Directive 2014/24/EU of the European Parliament and of the Council of 26 February 2014 on public procurement and repealing Directive 2004/18/EC. *Eur-lex. Access to European Union Law*. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02014L0024-20260101> (access date: 14.04.2026).
- [40] Directive 2014/25/EU of the European Parliament and of the Council of 26 February 2014 on procurement by entities operating in the water, energy, transport and postal services sectors and repealing Directive 2004/17/EC. *Eur-lex. Access to European Union Law*.

URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02014L0025-20260101> (access date: 14.04.2026).

- [41] Regulation (EU) 2018/858 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018 on the approval and market surveillance of motor vehicles and their trailers, and of systems, components and separate technical units intended for such vehicles, amending Regulations (EC) No. 715/2007 and (EC) No. 595/2009 and repealing Directive 2007/46/EC. *Eur-lex. Access to European Union Law*. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02018R0858-20240701> (access date: 14.04.2026).

REFERENCES

- [1] PyrozHKov, S. I., Maiboroda, O. M., Khamitov, et al. (Eds.). (2022). National resilience of Ukraine: Strategy for responding to challenges and anticipating hybrid threats: National report. In Kyiv: I. F. Kuras Institute of Political and Ethnic Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine.
- [2] PyrozHKov, S. I., Khamitov, N. V., Holovakha, Ye.I., et al. (2024). Preservation and development of Ukraine in conditions of war and peace: National report. In (Eds.). Kyiv: V. M. Koretsky Institute of State and Law of the National Academy of Sciences of Ukraine.
- [3] Libanova, E. M. (Ed.). (2025). Institutional support of the resilience of the economy of Ukraine. Kharkiv: FOP Liburkina L. M.
- [4] Libanova, E. M. (Ed.). (2025). Instruments for ensuring the resilience of Ukrainian society. Kharkiv: FOP Liburkina L. M.
- [5] Reznikova, O. O. (2022). National resilience in a changing security environment. Kyiv: National Institute for Strategic Studies.
- [6] Sytnyk, H. P. (Ed.). (2024). Conceptual foundations of national resilience and state policy for the settlement of military-political conflicts. Kyiv: Akadempres.
- [7] Khaustova, V. Ye., & Trushkina, N. V. (2025). National security of Ukraine in the post-war period: Conceptual foundations and mechanisms of provision. Kharkiv: FOP Liburkina L. M.
- [8] PyrozHKov, S. I., Shemshuchenko, Yu.S., Skrypniuk, et al. (2021). State-legal foundations for implementing the national resilience strategy under hybrid threats to the Ukrainian state and society. Kyiv: V. M. Koretsky Institute of State and Law of the National Academy of Sciences of Ukraine.
- [9] Bobro, D. H., Ivaniuta, S. P., Kondratov, S. I., & Sukhodolia, O. M. (2019). Organizational and legal aspects of ensuring the security and resilience of Ukraine's critical infrastructure. Kyiv: National Institute for Strategic Studies.
- [10] Heiets, V. M., Burlai, T. V., & Blyzniuk, V. V. (2023). Social resilience of the national economy through the prism of the experience of the European Union and Ukraine. *Economic Theory*, 3, 5–43. Retrieved from <https://doi.org/10.15407/etet2023.03>
- [11] Hrytsenko, A. A. (2022). Strategies of economic resilience in an unstable environment. *Economy and Forecasting*, 3, 33–43. Retrieved from <https://doi.org/10.15407/eip2022.03.033>
- [12] Yefymenko, T. I. (2023). Harmonization of the information environment of stress resilience in the corporate sector of the economy. *Economy of Ukraine*, 6, 3–22. Retrieved from <https://doi.org/10.15407/economyukr.2023.06.003>
- [13] Novikova, O., Tsymbal, O., & Ostafichuk, Ya. (2024). Formation of resilience in the social and labour sphere in the context of the post-war reconstruction of Ukraine's economy. *Economy of Ukraine*, 7(752), 94–112. Retrieved from <https://doi.org/10.15407/economyukr.2024.07.094>

- [14] Cherevatskyi, D. Yu. (2023). Resilience of the economy and the economics of resilience. *Economics of Industry*, 1(101), 31–39. Retrieved from <https://doi.org/10.15407/econindustry2023.01.031>
- [15] Vinnyk, O. M. (2009). *Investment law* (2nd ed.). Kyiv: Pravova Yednist.
- [16] Zeldina, O. R. (2018). Investment attractiveness of Ukraine under conditions of sustainable development: Problems and directions of modernization. Chernihiv: Desna Polihraf.
- [17] Lillemaie, O. E. (2016). Economic-legal support of state aid to business entities (PhD thesis, V. K. Mamutov Institute of Economic and Legal Research of the National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine).
- [18] Malolitneva, V. K. (2020). Economic-legal institute of public procurement. Kyiv: V. K. Mamutov Institute of Economic and Legal Research of the National Academy of Sciences of Ukraine.
- [19] Poiedynok, V. V. (2013). Theoretical problems of regulation of investment activity in Ukraine (economic-law aspect) (Doctoral thesis, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine).
- [20] Rieznikova, V., Pozhodzhuk, T., & Yermicieva, N. (2025). Legal means of ensuring investment security in the conditions of European integration. *European Perspectives*, 4, 439–447. Retrieved from <https://doi.org/10.71404/EP.2025.4.61>
- [21] Constantinescu, M. (2023). Measuring economic resilience for the CEE and Black Sea countries in the framework of comprehensive defense. *Security and Defence Quarterly*, 44(4), 55–83. Retrieved from <https://doi.org/10.35467/sdq/175379>
- [22] Challoumis, C. (2024). Evaluation of economic resilience post-war. Retrieved from <https://doi.org/10.2139/ssrn.4915784>
- [23] Cooper, L. (2023). Economic resilience, social dialogue and democracy in wartime: Critical reflections on the challenges facing Ukraine’s economy. London: Conflict and Civicness Research Group, LSE IDEAS, The London School of Economics and Political Science. Retrieved from <https://peacerep.org/wp-content/uploads/2023/01/Policy-Brief-LC-Interview-with-LRT-LSE.pdf>
- [24] Paździór, A., Caputa, W., & Krawczyk-Sokołowska, I. (2023). Economic resilience in the face of COVID and the war in Ukraine: Key lessons from the situation of the Polish economy. In E. Bukalska, T. Kijek, & B. S. Sergi (Eds.), *Modeling economic growth in contemporary Poland (Entrepreneurship and Global Economic Growth)* (pp. 75–87). Leeds: Emerald Publishing Limited. Retrieved from <https://doi.org/10.1108/978-1-83753-654-220231005>
- [25] European Commission. (2025, September 9). Communication from the Commission to the European Parliament and the Council: 2025 Strategic Foresight Report «Resilience 2.0: Empowering the EU to thrive amid turbulence and uncertainty» (COM(2025) 484 final). Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52025DC0484>
- [26] European Commission. (2020, May 27). Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions «Europe’s moment: Repair and prepare for the next generation» (COM(2020) 456 final). Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52020DC0456>
- [27] European Parliament. (2026, January 22). European Parliament resolution on European technological sovereignty and digital infrastructure (2025/2007(INI)) (TA-10-2026-0022). Retrieved from https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-10-2026-0022_EN.html

- [28] European Commission & High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy. (2023, June 20). Joint Communication to the European Parliament, the European Council and the Council on the European Economic Security Strategy (JOIN(2023) 20 final). Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:52023JC0020>
- [29] European Commission & High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy. (2025, December 3). Joint Communication to the European Parliament and the Council «Strengthening EU economic security» (JOIN(2025) 977 final). Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52025JC0977>
- [30] European Parliament & Council of the European Union. (2024, June 13). Regulation (EU) 2024/1735 on establishing a framework of measures for strengthening Europe's net-zero technology manufacturing ecosystem and amending Regulation (EU) 2018/1724. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02024R1735-20240628>
- [31] European Commission. (2025, May 21). Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions «The Single Market: Our European home market in an uncertain world. A strategy for making the Single Market simple, seamless and strong» (COM(2025) 500 final). Retrieved from https://single-market-economy.ec.europa.eu/document/download/d92c78d0-7d47-4a16-b53f-1cead54bcb49_en?filename=Communication%20-%20Single%20Market%20Strategy.pdf
- [32] European Commission. (2025, February 26). Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions «The Clean Industrial Deal: A joint roadmap for competitiveness and decarbonisation» (COM(2025) 85 final). Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52025DC0085>
- [33] European Commission. (2026, January 30). Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions «The 2026 Annual Single Market and Competitiveness Report» (COM(2026) 46 final). Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2026:46:FIN>
- [34] European Commission. (2026). Commission staff working document: Key performance indicators (KPIs) implementation trackers. Overview of resilience measures by selected global players accompanying the document «The 2026 Annual Single Market and Competitiveness Report». Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52026SC0030>
- [35] European Commission. (2026, March 4). Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a framework of measures for the acceleration of industrial capacity and decarbonisation in strategic sectors and amending Regulations (EU) 2018/1724, (EU) 2024/1735 and (EU) 2024/3110 (COM(2026) 100 final). Retrieved from https://single-market-economy.ec.europa.eu/document/download/9bc8eb85-4d43-4025-be7b-c86b9f3648ec_en?filename=Proposal%20establishing%20measures%20for%20industrial%20capacity%20and%20decarbonisation%20in%20strategic%20sectors%20.pdf
- [36] European Parliament & Council of the European Union. (2024, November 27). Regulation (EU) 2024/3110 laying down harmonised rules for the marketing of construction products

- and repealing Regulation (EU) No. 305/2011. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/3110/oj/eng>
- [37] European Parliament & Council of the European Union. (2024, June 13). Regulation (EU) 2024/1781 establishing a framework for the setting of ecodesign requirements for sustainable products, amending Directive (EU) 2020/1828 and Regulation (EU) 2023/1542 and repealing Directive 2009/125/EC. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02024R1781-20240628>
- [38] European Parliament & Council of the European Union. (2014, February 26). *Directive 2014/23/EU on the award of concession contracts*. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02014L0023-20260101>
- [39] European Parliament & Council of the European Union. (2014, February 26). *Directive 2014/24/EU on public procurement and repealing Directive 2004/18/EC*. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02014L0024-20260101>
- [40] European Parliament & Council of the European Union. (2014, February 26). *Directive 2014/25/EU on procurement by entities operating in the water, energy, transport and postal services sectors and repealing Directive 2004/17/EC*. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02014L0025-20260101>
- [41] European Parliament & Council of the European Union. (2018, May 30). *Regulation (EU) 2018/858 on the approval and market surveillance of motor vehicles and their trailers, and of systems, components and separate technical units intended for such vehicles, amending Regulations (EC) No. 715/2007 and (EC) No. 595/2009 and repealing Directive 2007/46/EC*. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02018R0858-20240701>

Володимир Анатолійович Устименко

Доктор юридичних наук, професор
Заслужений юрист України

Член-кореспондент НАН України
Національна академія наук України
01030, вул. Володимирська, 54, Київ, Україна

Член-кореспондент НАПрН України
Національна академія правових наук України
61024, вул. Григорія Сковороди, 70, Харків, Україна

Директор
Державна установа «Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Мамутова
Національної академії наук України»
01032, бульв. Тараса Шевченка, 60, Київ, Україна
email: v.a.ustymenko@gmail.com

Volodymyr A. Ustymenko

Doctor of Law, Professor
Honored Lawyer of Ukraine

Corresponding Member of the NAS of Ukraine
National Academy of Sciences of Ukraine
01030, 54 Volodymyrska St., Kyiv, Ukraine

Corresponding Member of the NALS of Ukraine
National Academy of Legal Sciences of Ukraine
61024, 70 Hryhoriia Skovorody St., Kharkiv, Ukraine

Director of the State Organization «V. Mamutov Institute of Economic and Legal
Research of National Academy of Sciences of Ukraine»
01032, 60 Shevchenko Blvd., Kyiv, Ukraine
email: v.a.ustymenko@gmail.com

Руслан Аятшахович Джабраїлов

Доктор юридичних наук, професор
Заступник директора з наукової роботи

Державна установа «Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Маму-
това

Національної академії наук України»
01032, бульв. Тараса Шевченка, 60, Київ, Україна
email: ruzaur13@gmail.com

Ruslan A. Dzhabrailov

Doctor of Law, Professor

Deputy director of the State Organization «V. Mamutov Institute of Economic and Legal
Research of National Academy of Sciences of Ukraine»

01032, 60 Shevchenko Blvd., Kyiv, Ukraine
email: ruzaur13@gmail.com

Тетяна Степанівна Гудіма

Доктор юридичних наук, професор

Заступник завідувача відділу проблем модернізації господарського права та за-
конодавства Державна установа «Інститут економіко-правових досліджень імені
В. К. Мамутова Національної академії наук України»

01032, бульв. Тараса Шевченка, 60, Київ, Україна
email: gudima.t@ukr.net

Tetiana S. Hudima

Doctor of Law, Professor

Deputy head of the Department of economic law and legislation modernization Issues

State Organization «V. Mamutov Institute of Economic and Legal Research of

National Academy of Sciences of Ukraine»

01032, 60 Shevchenko Blvd., Kyiv, Ukraine

email: gudima.t@ukr.net

Станіслав Вадимович Сєребряк

Доктор юридичних наук, доцент

Старший науковий співробітник відділу проблем модернізації

господарського права та законодавства

Державна установа «Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Мамутова Національної академії наук України»

01032, бульв. Тараса Шевченка, 60, Київ, Україна

email: sieriebriak@ukr.net

Stanislav V. Sieriebriak

Doctor of Law, Associate Professor

Senior researcher of the Department of economic law and legislation modernization Issues

State Organization «V. Mamutov Institute of Economic and Legal Research of

National Academy of Sciences of Ukraine»

01032, 60 Shevchenko Blvd., Kyiv, Ukraine

email: sieriebriak@ukr.net

Рекомендоване цитування: Устименко В. А., Джабраїлов Р. А., Гудіма Т. С., Сєребряк С. В. Функціональний підхід до досягнення цілей економічної безпеки: досвід ЄС та можливості врахування у національному законодавстві. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2026. Т. 33. № 2. С. 64–90. <https://doi.org/10.31359/1993-0909.2026.33.2.64>.

Suggested Citation: Ustymenko, V. A., Dzhabrailov, R. A., Hudima, T. S., & Sieriebriak, S. V. (2026). A Functional Approach to Achieving Economic Security Objectives: EU Experience and Prospects for its Incorporation into National Legislation. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*, 33(2), 64–90. <https://doi.org/10.31359/1993-0909.2026.33.2.64>.

Дата першого надходження статті до видання: 15.04.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 15.05.2026

Дата публікації (оприлюднення): 30.06.2026

*Ця робота ліцензується відповідно до
Creative Commons Attribution 4.0 International License*